

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO A FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

Francouzská „Haute Couture“

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Lucie Horáková

Specializace v pedagogice obor Francouzský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PhDr. Sylva Nováková, Ph.D.

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma: **Francouzská „Haute Couture“** vypracovala samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

Plzeň, 14. dubna 2014

.....
vlastnoruční podpis

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala PhDr. Sylvě Novákové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při zpracovávání bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a blízkým za podporu.

Obsah

Úvod	2
1 Historie módy ve Francii	3
2 Haute Couture.....	6
2.1 Chambre Syndicale de la Haute Couture	7
2.2 Klub Haute Couture	9
3 Vůdčí osobnosti francouzské módy.....	12
3.1 Coco Chanel.....	12
3.1.1 Značka Chanel dnes – Karl Lagerfeld.....	14
3.2 Christian Dior.....	15
3.2.1 Módní dům Dior dnes	19
3.3 Yves Saint Laurent.....	20
3.4 Jean-Paul Gaultier	21
4 Současná situace	24
4.1 Anketa o módě	25
5 Návrh na využití tématu při hodině francouzského jazyka	27
Závěr.....	29
Resumé	31
Bibliografie.....	32
Seznam použitých příloh	35

Úvod

„Mám velmi jednoduchý vkus. Spokojím se vždy s tím nejlepším.“

Oscar Wilde

Předkládaná bakalářská práce popisuje francouzskou módu v její nejexkluzivnější podobě. Autorka si vybrala téma *haute couture* z důvodu pochopení, co samotný pojem znamená a jaké módní domy se řadí pod tento název.

Práce, jež nese název *Francouzská „Haute Couture“* je rozdělena do pěti kapitol. První čtyři kapitoly popisují práci z teoretického hlediska. Zabývají se především historií a původem *haute couture*. První kapitola pojednává o 17. století, jelikož v té době vládl Francii panovník Ludvík XIV. a za doby jeho působení móda ve Francii zažívala opravdový rozkvět.

V druhé kapitole si přiblížíme pojem *haute couture*, což je francouzský, mezinárodně používaný termín popisující oblečení šité na míru, které bylo vyrobené v Paříži. Seznámíme se s Klubem Haute Couture a kdo se do něho řadí. Vysvětlíme si pojem *Chambre Syndicale de la Haute Couture*, kam patří známé módní domy *haute couture* jako je Dior nebo Chanel. Vyložíme si rozdíl mezi *prêt-à-porter* a *haute couture*.

Ve třetí kapitole si individuálně zmíníme vůdčí osobnosti francouzské módy *haute couture* jako je *mademoiselle* Coco Chanel a pánové Christian Dior, Yves Saint Laurent a Jean-Paul Gaultier. Proč zrovna tito návrháři? Uvedená jména patří podle autorky zmíněné práce k těm nejlepším, nejznámějším a pro ni nejzajímavějším.

Neméně důležité je v této práci alespoň zčásti popsat současnou módu a módní návrháře, kteří nyní udávají trendy ve světě módy, což nabízí čtvrtá kapitola. Představíme si několik českých návrhářů známých i v zahraničí. V této kapitole nám autorka dovolí nahlédnout do menší ankety ohledně *haute couture*, kterou sama vytvořila. Výzkumné otázky byly zaměřeny na povědomí a znalost pojmu *haute couture*. V anketě nás také zajímalo, které město v dnešní době nese název „hlavní město módy“. Poznatky z ankety autorka sumarizuje a vyvodí z nich odpovídající závěr.

V praktické části chce autorka navrhnout, jak by se dalo téma *haute couture* využít při hodině francouzského jazyka. V poslední kapitole je uveden slovník francouzských pojmů s tématem „móda“, jenž pomůže lépe porozumět dané problematice.

1 Historie módy ve Francii

Spojení Francie s módou se datuje od 17. století, kdy na trůn usedl Král Slunce - Ludvík XIV. Mimo tanec se také velice zajímal o módu. Prohlásil, že móda je zrcadlem do historie. Ludvík XIV. nechtěl, aby ho lidé považovali za krále válečníka jako jeho předchůdce, raději chtěl být představitelem nejskvostnějšího dvora v západním světě.¹

V 17. století dominovalo barokní umění. *Barokní móda byla strnulá, bohatě zdobená a formální, tkaniny byly těžké a stavěly na odívání zaoblené motivy typické pro dobové dekorativní umění. Tuto dobu ovlivnila vláda francouzského krále Ludvíka XIV. (1667-1715), jehož vkusu v oblékání podléhala i móda.*²

Značný růst popularity francouzské módy je spojován s vytvořením módního tisku na počátku roku 1670, což přeneslo módní průmysl z královského dvora k široké veřejnosti a zpopularizovalo pojmy jako je „módní období“ a „změna stylů oblékání“. Ludvík XIV. zavedl patrně nejnápadnější doplněk pánského oblečení této doby, čímž je obrovská kudrnatá paruka. Říká se, že král nosil paruku, protože začínal plešatět a tak, aby ho jeho poddaní napodobili, nosili paruku také. Nošení těchto paruk přetrvalo celé století a prošlo mnoha změnami, ale nikdy nebylo tak přehnané jako za vlády Ludvíka XIV. Paruka se stala symbolem vznešenosti.

Ženy nosily složitý účes podepřený dráty, z něhož splývaly bohaté krajky. Takový účes se nazýval *à la Fontanges*. Později přichází do módy účesy s loknami na čele a na spáncích, zvané *garcettes*. Šaty byly vyráběné převážně z brokátu a francouzského hedvábí.³

Ludvík XIV. měl velice pěkné nohy a také to o sobě věděl, proto se za jeho vlády začali nosit střevíce. Nohy tak mohly vyniknout. Vysoké boty nebo holínky nad kolena, které se nosily za vlády jeho otce Ludvíka XIII., byly odsunuty a používány spíše jako doplněk k jezdeckému oděvu. Mezi jeho nejoblíbenější boty patřily střevíce s červeným podpatkem. V té době byla červená barva symbolem monarchie, znamenalo to, že jste velice mocný a bohatý, jelikož červené barvivo bylo drahé.⁴ (viz Příloha č. 1)

¹ STEELE, V. *Paris Fashion: A cultural history*. Oxford: Berg, 1998, str. 21

² MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 12

³ KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973, str. 189

⁴ *Louis XIV of France, Posing in Red-Heeled Shoes* [online]. [2014-02-26] Dostupné z: <<http://www.forbes.com/pictures/mkm45fmhmg/louis-xiv-of-france-posing-in-red-heeled-shoes-2/>>

V 18. století se ujímá vlády umělecký styl rokoko, jehož název je odvozený od francouzského slova *rocaille*.⁵ Je to období vlády Ludvíka XV., v němž se právě odráží jeho povaha. Ludvík XV. byl pravnukem Ludvíka XIV. a vládl Francii skoro 60 let. Rokoko se od barokního stylu liší v jemnosti provedení. Oděvy jsou zdrobnělé, dekorativní a ornamentální. Nabývají určitějších tvarů, klade se důraz na rozmarnost a asymetrii. Nejoblíbenější látkou rokokového období byl atlas a satén. Ženský živůtek představuje symbol smyslnosti. Sukně se ještě více rozšiřuje. Fantazii se meze nekladou hlavně, co se týče účesů. Zdrobnělý účes zpočátku rokoka se začíná zvyšovat a ženám se tak na hlavách objevují účesy s květinami, stuhami, jehlicemi a pery, ale i loďky s plachtami. Důležitým doplněním účesu bylo i líčení, k němuž se používal pudr vyráběný z mouky. Součástí líčení byly nalepovací pihy krásy tzv. mušky. Ve Francii vzniká rozsáhlá výroba umělých květin jako módního doplňku.⁶ Přístup k módě se mění, když se objevují první ilustrovaná módní periodika. Jedním z nich je *Le Magasin des modes françaises et anglaises* vycházející v letech 1786-1789.⁷

Nejdůležitější změnou v pánské módě je bezesporu uspořádání účesu. Z původně nakadeřeného vlasu se stává menší, zplošťuje se a zjednodušuje. Vlasy se stáčí do loken, aby rámovaly obličej, a později se stahují a svazují do typických copů. V druhé polovině 18. století si pánská móda razí svoji vlastní cestu. Oprošťuje se od volánů, krajek a stuh.⁸ Pánský oblek se skládal z kabátce projmutého v pase, tzv. *just au corps*. Vzhled pánské módy ještě dokreslují tenounké krajky a dekorativní knoflíky.⁹

Evropské oděvnictví ovlivnil i exoticismus, který představuje styly a zvyky jiných zemí spolu se zaujetím pro jejich lákavou neobvyklost. „*Madame de Pompadour, oficiální milenka Ludvíka XV., se velmi zasloužila o propagaci této módy a byla často zobrazována v róbách z čínského malovaného hedvábí a látek v čínském stylu vyrobených v Lyonu, hlavním městě francouzského hedvábí.*“¹⁰ Francouzská revoluce však trend exoticismu potlačila.

⁵ Ozdobné výtvoří z kamene a mušlí

⁶ KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973, str. 207

⁷ LIPOVETSKY, G. *Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech*. Prostor, 2002, str. 127

⁸ KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973, str. 208

⁹ MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 21

¹⁰ Tamtéž, str. 23

Od roku 1780 dominoval francouzské módě naturalismus. Upřednostňoval jednoduchost, pohodlnost a navrácení se k přírodě. Při formálních příležitostech nosili ženy tzv. *robe à l'anglaise*. V této době se může mluvit o jakési anglomanii, která zachvátila Francii. Anglická móda je ovšem neúspěšnější u muže, jelikož jejími tvůrci jsou lordi. Francouzští muži tedy převzali klobouky, boty a kabáty založené na jezdeckém kostýmu, nazvaném *redingot*.¹¹ Zjednodušení oděvů bylo symbolickým výrazem odmítání nerovnoprávnosti a struktury společenských tříd.¹² „*Nerovnoprávnost, která charakterizovala starý režim, měla na kahánku. Oblečení bylo vědomě zpolitizováno za účelem propagace a reprezentace ideálů nového sociálního řádu. Hedvábí bylo nahrazeno bavlnou, střihy se zjednodušily, upustilo se od okázalého zdobení. Nejednalo se jen o ideologický posun, ale zároveň o potřebu distancovat se od dvora během období hrůzovlády, kdy byli nepřátelé státu popraveni na rozkaz Miximiliena Robespiera.*“¹³ Naopak šaty u dvora byly ještě honosnější.

Porevoluční společnost Francouzské republiky se znovu začala zajímat o módu a objevil se tak neoklasicismus, který vycházel z principů antického Řecka a Říma. Prvky klasicismu byly součástí dámských šatů již roku 1760, kdy se nosily *chemise*.¹⁴ Tvar i střih *chemise* se podobal šatům antických bohyň. Tato móda se později změnila na tzv. nahou módu *à la sauvage*, za jejíž představitelku byla pokládána krásná, původem Španělka, Madame Tallien. Nahá móda šetřila látkou, ale zato holdovala šperkům. Byla provokativní, proto se o ní neustále mluvilo.¹⁵ Korzety se tedy přestaly používat a pas se zvýšil až pod prsa.¹⁶

V 19. století módu hodně ovlivnila průmyslová revoluce. Bohatství přestalo záviset na dědictví. Móda se využívala k vyjádření ideálů třídy a pohlaví. Muži nosili dobře padnoucí obleky tmavých barev, aby nabyli váženosti. Znovu se nosí korzet, tentokrát ještě pevnější. Módní průmysl začíná pomalu nabývat dnešní podoby.¹⁷

¹¹ KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973, str. 223

¹² MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 26

¹³ Tamtéž, str. 26

¹⁴ Tamtéž, str. 28

¹⁵ KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M. *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973, str. 240

¹⁶ MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 28

¹⁷ Tamtéž, str. 32

2 Haute Couture

Název *haute couture* v překladu znamená doslova „vysoké krejčovství“. V oblasti módy se tento pojem začal používat již v 60. letech 19. století. Představuje módu v její nejexkluzivnější formě, vyráběnou zákazníkům na míru z těch nejkvalitnějších materiálů. „*Haute Couture je pro mnoho lidí něčím jako divadelní představení, pro jiné zase filosofií či přednáškou, neboť každá kolekce v sobě nese sdělení návrháře společnosti, určité myšlenky, či pouze vypráví pohádkový příběh. Slouží jako vyobrazení těch nejtajnějších fantazií a snů.*“¹⁸

I když se tento pojem používá pro módu, která vznikla v Paříži, jejím otcem je vlastně anglický návrhář Charles Frederick Worth. Začal pracovat v britské firmě Lewis & Allenby, která dodávala hedvábné zboží královně Viktorii, poté ale usoudil, že jeho místo je v Paříži. Nastoupil jako zaměstnanec firmy Maison Gagelin-Opigez, což byl jeden z nejvyhlášenějších obchodů s hedvábím, a zde se seznámil s prodavačkou Marií Augustinou Vernetovou, která se později stala jeho ženou. Poté co velkolepé šaty s vlečkou podle jeho návrhu vyhrály firmě medaili na Světové výstavě roku 1855, Worth odešel z Gagelin-Opigez a začal pracovat jako návrhář ve své vlastní firmě. Spojil síly s bohatým Švédem a roku 1858 spolu založili Salon Worth & Bobergh na pařížské adrese rue de la Paix 7. Později, když firma vzkvétala, Worth svého partnera vyplatil. Worthovy synové Gaston a Jean-Philippe pokračovali v jejím vedení i po jeho smrti.¹⁹

Worthovou zákaznicí byla i manželka Napoleona III. císařovna Evženie, která módu upřímně milovala a to, že se stala právě zákaznicí Salon Worth, pomohlo k rozmachu vznešeného stylu *haute couture*. Evženie se netajila láskou k bujné krinolíně²⁰, kterou jejím nošením udržovala neustále v módě i navzdory tomu, že se to přičilo kritickému oku Charlese Wortha, nemohl si však dovolit ztratit tak cennou zákaznici.²¹

Právě Worth byl prvním návrhářem, ke kterému chodily ženy, aby jim zhotovil šaty na míru, a který navrhoval sezónní kolekce, jež se předváděly klientkám, místo

¹⁸ DEMLOVÁ, N. *Svět Haute Couture* [online]. 2010 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <<http://www.mdls.cz/clanek/1128-svet-haute-couture>>

¹⁹ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 50

²⁰ Naškrobená spodnička vyztužená ocelí k vytvarování sukně do požadovaného tvaru, z francouzského *crinoline*; crin (žíně) a lin (len)

²¹ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 46

aby pracoval podle poptávky. ²² „*O stylu oděvů rozhodovali marchandes de mode (obchodníci s módou). Nejslavnější z nich byla Rose Bertinová. Její vliv na módu předrevoluční Francie neměl obdoby a její pozice se ještě upevnila, když se stala hlavní módní návrhářkou Marie Antoinetty. I když sama šaty nenavrhovala, její úspěch nabídl prostor, ve kterém mohla haute couture a systém módy, jak jej známe v dnešní době, vzkvétat.*“²³ Marie Antoinetta prohlásila Rose Bertinovou ministryní módy. ²⁴

Ve Worthových šlépějích pokračovali např. Callot Soeurs, Patou, Poiret, Vionnet, Fortuny, Lanvin, Chanel, Mainbocher, Schiaparelli, Balenciaga a Dior. Některé z těchto domů existují dodnes pod vedením současných návrhářů. ²⁵

2.1 Chambre Syndicale de la Haute Couture

Označení *haute couture* je chráněno zákonem a v souladu s *Chambre Syndicale de la Haute Couture* se sídlem v Paříži. Jejich pravidlem je, že pouze společnosti uvedené na seznamu každoročně sestaveném komisí se sídlem na ministerstvu průmyslu jsou oprávněny používat tento termín. Kritéria, která musí módní domy dodržovat, aby mohly být zařazeny pod *haute couture*, byla stanovena v roce 1945 a aktualizována roku 1992. Pravidla jsou jednoduchá, v dílně v Paříži musí pracovat alespoň patnáct zaměstnanců a tisku musí představit každou sezónu (jaro/léto, podzim/zima) kolekci sestávající z nejméně 35 jednotlivých modelů na denní a noční nošení. ²⁶

V roce 1968 Charles Frederick Worth založil asociaci krejčovského umění, která se zabývala regulací a ochranou práce pařížských krejčích. Asociaci ještě upevnil jeho syn Gaston, takže se z ní v roce 1910 vyvinula *La Chambre Syndicale de la Haute Couture Parisienne*.²⁷ Mezi módní domy, které se mohou pyšnit titulem *haute couture* patří Adeline André, Alexis Mabille, Atelier Gustavolins, Bouchra Jarrar, Chanel, Christian Dior, Christophe Josse, Franck Sorbier, Giambattista Valli, Jean-Paul Gaultier, Martin Margiela, Maurizio Galante a Stéphane Rolland. K těmto stálým členům jsou přidružené i tzv. korespondující domy zahraničního původu,

²² STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 52

²³ MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 44

²⁴ LIPOVETSKY, G. *Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech*. Prostor, 2002, str. 125

²⁵ *Haute Couture*. [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z:

<<http://www.academyofcoutureart.edu/industry/haute-couture/>>

²⁶ Tamtéž

²⁷ MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart 2010, str. 47

což je Versace, Elie Saab, Giorgio Armani a Valentino.²⁸ Seznamy módních domů s licenci k tvorbě se každý rok mění.

Pod záštitou *Chambre Syndicale de la Haute Couture* vznikla roku 1927 *l'Ecole de la Chambre Syndicale de la Couture Parisienne*, kde se zrodilo a studovalo několik známých návrhářů jako je např. Yves Saint Laurent, Valentino nebo japonský návrhář Issey Miyake.

Od roku 1973 se *Chambre Syndicale de la Haute Couture* řadí pod název *La Fédération Française de la Couture, du Prêt-à-Porter des Couturiers et des Créateurs de Mode*, běžně se používá pouze zkráceně *La Fédération* neboli Federace. Tato Federace zahrnuje mimo *Chambre Syndicale de la Haute Couture* i *Chambre Syndicale du Prêt-à-Porter des Couturiers et des Créateurs de Mode* a *Chambre Syndicale de la Mode Masculine*. Ředitelem Federace je Didier Grumbach.²⁹

Společnost *Chambre Syndicale du Prêt-à-Porter des Couturiers et des Créateurs de Mode* řídí Ralph Toledano (návrhář značky Jean-Paul Gaultier). Tvoří ji módní domy s označením *haute couture* a návrháři, kteří vyrábí tzv. *prêt-à-porter*, nebo anglicky *ready-to-wear* módu.³⁰ V překladu – připraveno k nošení. Pro všechny módní domy přestala být zakázková tvorba hlavní prioritou, obvykle stála mnohem více, než značka vydělala. Zaměřili se tedy na tvorbu bot, konfekčních kolekcí *prêt-à-porter* a parfémů, což se stalo jejich hlavním příjmem dodnes. Oblečení *prêt-à-porter* je vždy představeno na „Týdnu módy“ (tzv. *Fashion Week*) v jednom ze čtyř hlavních měst módy (Paříž, Milán, Londýn a New York), zatímco *haute couture* modely se prezentují na soukromých módních přehlídkách.

Třetí organizace *Chambre Syndicale de la Mode Masculine*, jak už název napovídá, se věnuje pouze mužům. Čestným prezidentem je známý návrhář Pierre Cardin. Tato společnost zahrnuje nejlepší pánské značky módy *prêt-à-porter*.³¹

²⁸ *La nouvelle liste des maisons de haute couture* [online] 2013-01-11 [cit. 2014-03-25] Dostupné z: <<http://www.challenges.fr/galleries-photos/luxe/20130110.CHA5018/la-nouvelle-liste-des-maisons-de-haute-couture.html>>

²⁹ *La Fédération. Historique et constitution* [online]. 2014 [cit. 2014-02-12]. Dostupné z: <<http://www.modeaparis.com/fr/la-federation/Historique>>

³⁰ Tamtéž

³¹ Tamtéž

2.2 Klub Haute Couture

Když se mluví o *haute couture* je potřeba zmínit tzv. soukromý, tajný klub *haute couture*. Tento spolek má po celém světě pouze kolem 200 členů ženského pohlaví. Jediné, co však mají společného, jsou dostatečné finanční prostředky a touha dostat ty nejnádhernější šaty, jaké si lze za peníze pořídit. Jedná se o exkluzivní spolek zákaznic sedících na módních přehlídkách v první řadě vybírajíc si šaty, jenž si později zakoupí. Mezi známé sběratelky *haute couture* patří např. dědička pivního impéria a návrhářka Daphne Guinness, která prohlašuje, že nosit *haute couture* je jako být oblečená v druhé kůži. Ruská baronka Helene de Ludinghausen (ředitelka YSL 1971-2002) tvrdí, že je to otázka kvality, proč si pořídit *haute couture* a být součástí toho světa. Jakmile s tím jednou začnete, neexistuje, že byste už nosili něco jiného. Susan Gutfreund, manželka legendárního bankéře z Wall Street, přiznává, že *haute couture* člověka změní. „*Vstoupíte do jiného světa, který je vytríbený a rafinovaný. Šaty se stanou vaší součástí a přirostou Vám k tělu.*“ Členky klubu své návrháře milují a prohlašují je za génia.³²

Může trvat v průměru okolo 150 hodin, než se ušije jeden model *haute couture*. *Haute couture* je nejpozoruhodnější forma umění. Slavný návrhář Valentino prozrazuje: „*V 80. letech jsem dělal každou kolekci se 180-190 modely. Nynější haute couture kolekce mívá 40 modelů. Změnilo se samozřejmě všechno kvůli nákladům, protože je směšné dělat tolik šatů. Časy se mění, pořád se mění.*“³³

Móda *haute couture* je tím nejlepším, co může módní dům nabídnout. Nadia Demlová popisuje *haute couture* ve svém článku slovy: „*Haute Couture je dnes velmi často označován jako umění na mole. Každý kdo shlédl alespoň pár přehlídek modelů Haute Couture kolekci zajisté ví proč. Je to vrcholná přehlídka fantazií návrháře, jeho snů, pocitů a sdělení.*“³⁴

Multimilionářka Carroll Petrie nosí *haute couture* celý svůj život. Provdala se za barona a je dědičkou kolosálního obchodu Toys “R“us: „*Během války nikdo žádné nové šaty nešil, protože by to nebylo vlastenecké.*“ Když uviděla první kolekci Christiana

³² KINMONTH, M. *The Secret World of Haute Couture* [televizní dokument]. UK: BBC, 2006.

³³ Tamtéž

³⁴ DEMLOVÁ, N. *Svět Haute Couture* [online]. 2010 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <<http://www.mdls.cz/clanek/1128-svet-haute-couture>>

Diora, pomyslela si, že je po smrti a dostala se do nebe. Dokonce si od něj nechala ušít i své svatební šaty.³⁵

Modely, které modelky předvádí na přehlídkovém mole, nejsou skutečně tím, co si zákaznice oblékne. Upraví je pro ni. Bývalý návrhář domu Dior, John Galliano, přirovnává svůj vztah k zákaznicím *haute couture* jako doktor ke svým pacientkám, a tím pádem musí chránit jejich soukromí. I to je prý součástí tajemství *haute couture*.³⁶

Jedním z pravidel klubu je nenosit šaty příliš často. Betsy Bloomingdale, majitelka 80 modelů *haute couture*, ukazuje šaty, které na sobě měla pouze třikrát. Pokud jsou šaty po letech v dobrém stavu, můžete je věnovat muzeu a odepsat si je pak z daní.³⁷

Jak už podotkl italský návrhář Valentino výše, po válce se pořádalo kolem sta přehlídek *haute couture* za sezónu, nyní je jich sotva tucet. Na některé módní přehlídky je dokonce pro členky klubu účast povinná (např. u Domu Chanel). Když jedna přehlídka skončí, návrhář už musí přemýšlet nad tou další. Na odpověď, jestli by si Ivana Trump opravdu koupila model *haute couture* říká: „*Když si z modelu odstraníte pár věcí, tak se nosit dá, proto je to haute couture, můžete si s modelem dělat, co chcete. Je udělaný přímo pro Vás.*“³⁸

Do „obchodu“ *haute couture* je nutno si domluvit schůzku a na módních kouscích nenajdete žádné cenovky. Členky klubu vědí, kolik přibližně modely *haute couture* stojí, a tak si snadno spočítají, kolik si toho asi mohou dovolit tuhle sezónu zakoupit. Když se vejdou do modelu, který na sobě měla modelka, můžou si ho koupit dokonce s 30% slevou. V případě normálních, plnějších tvarů se musí šaty znovu ušít a ony tak zaplatí plnou cenu modelu. Pro členky klubu ze zámoří existuje možnost dopravy soukromým letadlem, aby si je vyzkoušely. Šaty vozí klíčoví zaměstnanci včetně hlavní švadleny. Představitelka jedné takové členky, Judith Corrente, přirovnává modely *haute couture* ke své sbírce obrazů. Přináší jí uspokojení, že má to privilegium být toho součástí. Líbí se jí ta exkluzivita a touha být jediná. Líbí se jí, jak oděvy drží tvar a nechtěla by mít na sobě něco, co nosí půlka Ameriky.³⁹

³⁵ KINMONTH, M. *The Secret World of Haute Couture* [televizní dokument]. UK: BBC, 2006.

³⁶ Tamtéž

³⁷ KINMONTH, M. *The Secret World of Haute Couture* [televizní dokument]. UK: BBC, 2006.

³⁸ Tamtéž

³⁹ Tamtéž

Členky klubu jsou přesvědčené, že *haute couture* je forma umění, která se dá sbírat. Je to investice do současného kusu umění, jež máte navždy.⁴⁰ Do Klubu Haute Couture rozhodně není lehké se dostat, ovšem pokud tam jednou jste, už nikdy nebudete chtít odejít.

⁴⁰ KINMONTH, M. *The Secret World of Haute Couture* [televizní dokument]. UK: BBC, 2006.

3 Vůdčí osobnosti francouzské módy

V následující kapitole si představíme přední postavy francouzské módy. Vybraná jména Coco Chanel, Christian Dior, Yves Saint Laurent a Jean-Paul Gaultier jsou zde zmíněna především proto, že francouzskou módu ovlivnila a ovlivňují dodnes. Každý návrhář je ve své podstatě zcela jiný a do módy přináší nový pohled. Prosazuje vlastní originální nápady a těmi se zapíše do historie celosvětové módy.

3.1 Coco Chanel

„Není ošklivých žen; jsou jen ženy, které se neumějí udělat krásnými.“

Coco Chanel

Kapitola o Coco Chanel nastíní její život a tvorbu. Představíme si návrháře, který po smrti Chanel pokračuje v jejích šlépějích dodnes.

Coco Chanel, vlastním jménem Gabrielle Bonheur Chanel, se narodila 19. srpna 1883 ve francouzském městě Saumur do zchudlé rodiny. Později vyrůstala v sirotčinci.

Ve dvaceti letech začala pomáhat své tetě v obchodě jako švadlena, ale po večerech si přivydělávala zpíváním v místním klubu. Zde právě získala přezdívku Coco, podle písničky o jedné Pařížance, které se ztratil pes jménem Coco.

Lišila se od ostatních dívek svým stylem oblékání, sebevědomím a odhodláním bojovat za své sny a názory. Stala se milenkou chovatele koní Etienna Balsana, který ji uvedl do vyšší společnosti a představil ji anglickému uhelnému magnátovi Arthurovi „Boyi“ Capelovi, do něhož se Coco zamilovala.⁴¹

Boy jí finančně pomohl s otevřením kloboučnictví v Paříži a v Deauville, módním letovisku na pobřeží Normandie. Coco Chanel okamžitě upoutala pozornost. Její pokrývky hlavy byly prosté a jednoduché, tak jiné od těch, co dámy denně nosily. Navrhovala šaty tak, aby se daly nosit bez korzetu. Inspirovala se mužským sportovním oblečením. Objevila typickou námořnickou tmavo-modro-bílou kombinaci. Na večer vymyslela Coco Chanel *malé černé šaty*.⁴²

„Chanelová měla od přírody chlapeckou postavu a udělala z ní jedinou „ligne“, která může nosit moderní šaty. „Vynalezla“ opálení, za což jí zůstal turistický průmysl

⁴¹ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 98

⁴² Tamtéž, str. 98

*navěky vděčný. Propůjčila svůj dotek bezpočtu předmětů: používala lodičkové výstřihy, výstřihy s obnaženými zády, s ramínkem kolem krku; tón v tónu; svetry a perly; blejzry; krátké námořnické kabáty; slamáky a barety; svěže bílé košile pod námořnický modrý kostým; plavky; módu béžové; bižutérii; kabelky se zlacenými řetízky – to vše se proměnilo v módní ikony.*⁴³

Coco Chanel byla toho názoru, že ONA je móda. Jiné návrháře tolerovala, nenáviděla nebo prostě přehlížela. Její modely byly ztělesněním toho, čemu se říká „šik“.⁴⁴

Po 1. světové válce stále určovala módní směr, ale neprožívala zrovna šťastné období. Boy Capel, láska jejího života, zemřel při autonehodě. Pro Coco to znamenalo uzavřít se před světem a ještě více se ponořit do práce. Vrhla se na doplňky. V roce 1921 tak představila svůj proslulý parfém Chanel N° 5.⁴⁵ Byl to první parfém nesoucí jméno návrháře.⁴⁶ Ačkoliv od jeho vzniku uplynulo už skoro sto let, patří stále mezi nejoblíbenější parfémy dnešní doby.

Koncem třicátých let se Coco Chanel stala nejbohatší módní návrhářkou Francie. *„Oblékala hvězdy jako Audrey Hepburn, Grace Kelly nebo Jacquelin Kennedy. Navrhovala divadelní, baletní a filmové kostýmy pro několik hollywoodských velkofilmů a přátelila se například s Picassem, Maxem Jakobem nebo Igorem Stravinským.*⁴⁷

V nelehké době 2. světové války Coco Chanel několik svých butiků zavřela. Stala se milenkou německého důstojníka a nacistického špiona Hanse Gunthera von Dincklagea. Díky jeho známostem značka Chanel válku přežila. Návrhářka za to ale zaplatila vysokou daň, když byla považována za kolaborantku a zrádkyni. *„Nemilost širokého okolí Coco vyřešila odjezdem do nedalekého Švýcarska, kde „z povzdálí“, a se svým typickým despektem, sledovala vývoj pařížské módy. Nebyla by to ale ta svěhlavá, nekompromisní a umíněná Coco, kdyby nezatoužila po návratu zpět na módní vrchol. A to i přesto, že se její věk přehoupl přes šedesátku a její milovaná*

⁴³ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 99

⁴⁴ Tamtéž, str. 99

⁴⁵ „Nedělám módu. Já jsem móda.“ *Coco Chanel – II. část příběhu*. [online] 2013

[cit. 2014-03-04] Dostupné z: <<http://www.xpose.cz/2013/08/07/nedelam-modu-ja-jsem-moda-coco-chanel-ii-cast-pribehu/>>

⁴⁶ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 99

⁴⁷ *Coco Chanel vyprostila ženy z korzetů, zemřela osamocena*. [online] 2011 [2014-03-04] Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/112127-coco-chanel-vyprostila-zeny-z-korzetu-zemrela-osamocena/>>

Francie jí pohrdala. Coco ale neměla co ztratit, a tak při tvorbě nové kolekce opět vsadila na svou typickou jednoduchost, nadčasovost a preciznost střihů, jež se po druhé světové válce z módních domů téměř vytratily.“⁴⁸

Roku 1954 se znovu otevřel módní salon Chanel na rue Chambon a Coco představila kolekci, které dominoval „kostým Chanel“, skládající se z krátkého saka bez límce a sukně po kolena. (viz Příloha č. 2) Tato kolekce je považována za vrchol její kariéry.

V únoru roku 1955 přichází na scénu kabelka Chanel 2.55 (datum, kdy byla představena veřejnosti). Coco vysvětluje, že už nechtěla další psaníčko, které by mohla zase ztratit. Vznikla tedy dokonalá kabelka, která byla příjemná na nošení a ještě krásná na oko. Každá kabelka byla ručně vyráběná kvalifikovanými řemeslníky. V prvním roce, kdy byla kabelka představena veřejnosti, musela Coco odmítnout spoustu objednávek této kabelky. Její pracovníci zkrátka nestíhali vyrábět tolik kusů. První kabelka Chanel 2.55 byla černá, protože to byla návrhářky nejoblíbenější barva. Později následovaly další barvy a vyráběla se i z materiálů, jako je např. hedvábí nebo krokodýlí kůže. Kabelky Chanel jsou klasikou, jež nikdy nevyjde z módy.⁴⁹

Coco Chanel se nikdy nevdala. Zemřela 10. ledna 1971 ve věku 87 let v soukromém apartmá hotelu Ritz.

3.1.1 Značka Chanel dnes – Karl Lagerfeld

Po smrti Coco Chanel získává značka pověst stylu, který se hodí spíše pro starší a bohaté dámy. Od roku 1984 je hlavním návrhářem domu Chanel módní tvůrce švédsko-německého původu Karl Lagerfeld. Lagerfeld značku Chanel omladil.⁵⁰ Začínal s *haute couture* u Pierra Balmaina a později i u Jeana Patoua. Pracoval pro módní značky Fendi, Chloé a vytvořil také kolekci pro švédský řetězec s módním oblečením H&M. Roku 1974 si založil vlastní značku nesoucí jeho jméno - Karl Lagerfeld. Je známý svou dietou, o které dokonce napsal knihu. Zhubl 40kg za rok. Prohlásil, že móda je nezdravější motivací pro zhubnutí.

⁴⁸ „Nedělám módu. Já jsem móda.“ *Coco Chanel – II. část příběhu*. [online] 2013 [cit. 2014-03-04] Dostupné z: <<http://www.xpose.cz/2013/08/07/nedelam-modu-ja-jsem-moda-coco-chanel-ii-cast-ribehu/>>

⁴⁹ *History of iconic 2.55 Chanel bag*. [online] 2010 [cit. 2014-03-04] Dostupné z: <<http://www.millionlooks.com/accessories/history-of-iconic-2-55-chanel-bag/>>

⁵⁰ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřeějovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 109

Excentrický a nekonvenční Lagerfeld v roce 2012 zkonstruoval módní přehlídku Chanel na jaro/léto do trupu letadla v pařížském Grand Palais. Na začátku března roku 2014 již osmdesátiletý Karl znovu šokuje svou novou kolekcí na podzim/zima 2014-2015 s názvem „Móda v supermarketu“ (viz Příloha č. 3) s všudypřítomným nápisem „Chanel Shopping Center“. O tom, že si návrhář dal záležet mimo róby i na výzdobě, není vůbec pochyb. Výrobky ze supermarketu byly označeny logem Chanel jako např. prášek na praní označený dvojitým C nebo koláčky pojmenovány jako „koláčky Coco Chanel“.⁵¹ „Módní přehlídka v supermarketu je podle Lagerfelda "odrazem běžnosti v luxusu". "Pokud si vezmete něco velmi drahého a nosíte to stylem 'Podívejte, jak je to drahé', je to ordinérní. Tohle všechno je nutno nosit tak, jako by to byly džíny za sto eur, jinak to není elegantní," uvedl módní tvůrce. Zároveň ale připustil, že sám do supermarketů nechodí, ale posílá si tam své lidi.“⁵²

Kreativní talentovaný Lagerfeld vede značku Chanel již třicet úspěšných let.

3.2 Christian Dior

„Svět módy je svět snů, a sny jsou záchranou před skutečností.“

Christian Dior

Diorův talent se ukazuje již v útlém dětství. Kapitulu začínáme představením jeho života a původu. V podkapitole se seznámíme s návrháři, kteří pokračují nebo pokračovali v jeho tvorbě i po jeho smrti.

Slavný francouzský návrhář se narodil 21. ledna 1905 v Granville jako druhé dítě Alexandra Louise Maurice Diora a jeho ženy Marie-Madeleine Juliette Martinové.

Matka Christiana Diora se v Granville stará o zahradu, do které se Christian zamiluje a s radostí své matce pomáhá. Otec Christiana Diora vede továrnu na hnojiva *Dior Frères*. Dětství Christiana Diora spadá právě do období, kdy jeho otec začal bohatnout. Christianovými sourozenci jsou starší bratr Raymond, mladší sestra Jacqueline, bratr Bernard a nejmladší sestra Ginette.

⁵¹ *Chanel: Les images du supermarché de Karl.* [online] 2014 [2014-03-06] Dostupné z: <<http://www.elle.fr/Mode/Les-news-mode/Autres-news/Exclu-Karl-fait-defiler-Chanel-dans-un-supermarche-2683598>>

⁵² *Móda v supermarketu. Lagerfeld předvedl novou kolekci Chanelu* [online] 2014 [cit. 2014-03-06] Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/legarfeld-predvedl-novou-kolekci-chanelu-v-kulisach-supermarketu-p99-/design.aspx?c=A140305_075457_In-bydleni_ele>

Když se rodina roku 1911 stěhuje do Paříže, můžeme vidět, že už jako malý měl Christian talent na navrhování kostýmů a uměl kreslit. Když potřeboval některý ze sourozenců kostým na maškarní ples, Christian mu jej nakreslil. Svě vymyšlené kostýmy a nápady si zapisoval do sešitu

Ve svých pamětech se Christian Dior o období 1. světové války nezmiňuje. *Nevidět svět takový, jaký je, malovat si ho v krásnějších barvách, netkví právě v tom síla člověka a zároveň poslání umělce?*⁵³ Válka je pro Christiana prvním momentem odhalujícím jeho velkou lásku k životu.

Christian Dior má představu o své budoucnosti jasnou, chtěl by studovat dál výtvarné umění, ale naráží na odpor nejen otce, ale i matky. Rád by vymýšlel, tvořil, ale ne tolik, aby se vzdal pohodlného života. Ke štěstí mu stačí obdiv a přátelství, ale to jen díky tomu, že ho chrání materiální dostatek a nemusí proto bojovat, aby se uživil. Musí se rozhodnout, co bude v budoucnu dělat, a tak se rozhodne pro dráhu galeristy. Než ale tento návrh předloží rodičům, je v říjnu 1927 povolán na vojnu.

Po návratu z vojny zařizuje s přítelem galerii, ovšem jeho matka nedovolí, aby se jméno Dior objevilo v názvu galerie. Tato matčina nesmlouvavost Diora poznamená a po letech, kdy je slavný návrhář a jeho jméno svítí na průčelí budovy, prohlásí, že toto by si nikdy nedovolil, kdyby matka žila.

V roce 1931 vyhlašuje otec Christiana, Maurice Dior, úpadek. Je zdrcený rovněž smrtí manželky, která ho opustila v květnu 1931. *„Co se Christiana týče, cítí jako vždy, když na něj v životě dolehne tvrdá realita, naléhavou potřebu od všeho utéci. Z jeho strany nejde o zbabělost, nýbrž o snahu uniknout ke snění, dopřát si malý odklad a získat čas, aby tvrdé sousto „strávil“. Ještě se sice neprosadil jako umělec – a kdoví, zda se necítí frustrován, když se pohybuje ve společnosti tvůrců, kteří již svůj talent prosadili -, ale některé atributy umělce již má. Stále sní o jiném, ideálním světě, rád probouzí hluboko zasutou fantazii a dychtí po něčem novém, chce přetvářet, hledat, objevovat...Hledá de facto sám sebe a svou vlastní koncepci „krásna“, „dobrá“, „štěstí“.“*⁵⁴

Jednou se dostane do prvotřídního módního salonu Luciena Lelonga a tam ho po opětovném odmítnutí napadá, že by se mohl dobře uplatnit v módě.

⁵³ POCHNAOVÁ, M.: *Christian Dior*. 1. vydání. Praha: Garamond, 2009, str. 30

⁵⁴ Tamtéž str. 72

Překresluje skici z módních časopisů, učí se malovat štětcem a nové práci se věnuje s plnou vervou. Když pár návrhů prodá, je o budoucnosti rozhodnuto. Zájem brzy projeví známé módní salony. Dior zprvu sice živoří, ale postupně se mu vede stále lépe. Diorovy kresby jsou velmi expresivní, forma a švih vytvářejí živý obraz ženy, pro niž je model určen.

Christianův život se změnil, našel svůj smysl a pronajímá si vlastní byt. V červnu 1938 dostává nabídku, aby nastoupil jako návrhář u Roberta Piguetu. Má své vlastní nápady, které bez zábran prosazuje. Ačkoliv je v soukromí až chorobně diskrétní, začíná se emancipovat i v tomto ohledu. Žije pod jednou střechou se svým přítelem Jacquesem Hombergem.

V září roce 1939 je Christian povolán do války. Do Paříže se vrací až na podzim 1941, místo návrháře u Piguetu je však obsazeno. Christiana pohoršuje a zraňuje, že se na ženách odráží strasti, nedostatek a móda se tak stala přízemnější a pokornější. Móda strádá za války ekonomicky i politicky.

Christianu Diorovi je nabídnuto místo návrháře u Lelonga. Dior má ujasněný názor na svoji profesi a chce dělat svou práci v tradici elegantního stylu. U Lelonga prožívá novou zkušenost, ale také zklamání, když Lelong kritizuje návrhy, vrací je a zamítá kvůli obchodním překážkám. Dior má ctižádost a odpovědnost umělce, ekonomický diktát se mu přičí. U Christiana Diora proběhne určitý vývoj navzdory zdánlivé životní lehkovážnosti. Konečně se přesvědčil, že je na čase se osamostatnit. V Diorově případě neznamenal slova stát se svým pánem ani tak svobodu nebo vrtoch, ale přijetí náročné a těžké povinnosti uspět za každou cenu. Stal se statutárním jednatelem firmy Christian Dior, společností s ručením omezeným, a to s veškerou rozhodovací pravomocí.

12. února 1947 v 10:30 hodin ráno, ve věku 42 let, představuje Christian Dior tisku svou první kolekci v salónech na 30. Avenue Montaigne. Šéf editorka časopisu *Harper's Bazaar* Carmel Snowová vždy věřila v Diorův talent, kterého si všimla už v roce 1937 u modelu *Café Anglais*, jež navrhl pro Roberta Piguetu. Ke konci módní show, když vidí jedinečné obrysy, tu délku, objem, úzký pas a ďábelsky žhavé poprsí, prohlásí: „*To je prostě revoluce, drahý Christiane! Tvé šaty mají tak nový vzhled (New Look)!*“ (viz Příloha č. 4). S tímto revolučním New Lookem se zapsal Christian Dior

do historie módy.⁵⁵ V témže roce vyrábí Dior také svůj první parfém s názvem Miss Dior.⁵⁶

Diorův věhlas se dostává i do Ameriky, a tak dostává pozvání. V Paříži je Dior představitelem *haute couture*, v New Yorku navrhuje a šije luxusní konfekci (*prêt-à-porter*). Podniká cestu do New Yorku dvakrát ročně a přímo na místě navrhuje kolekci pro širší prodejní síť, hlavně pro obchodní domy.

„V 50. letech byl Dior nejpopulárnějším a nejbohatším módním domem. Jeho konkurenty byli Pierre Balmain a španělský návrhář zakládající si na své tajemnosti Cristobal Balenciaga. Ani jeden však neměl takový úspěch a podporu jako Dior.“⁵⁷

Tím, že Dior otvírá přímo v New Yorku svou pobočku, chrání jedinečnost a prestiž oděvní tvorby před plagiátorstvím. Christian Dior uvádí na trh parfémy, kravaty, klobouky, rukavice, kabelky a šperky.

Míra sledovanosti Diora v médiích trhá rekordy, žádný oděvní tvůrce nebyl nikdy tak populární. Jméno Dior vyvolává všude ve světě stejný ohlas. Christian Dior sestavil svůj tým tak, aby v něm měl zastoupení jak sen, tak i řemeslo a organizace. Jeho firma roste, ale sláva a bohatství si vybírá svou daň. Slaví se sedmé výročí vzniku firmy, jejímu zakladateli se blíží padesáté narozeniny a Dior tloustne, je to dáno věkem a jeho velkou chutí k jídlu. Prodělal dva infarkty, ale nikdo o tom nesmí vědět.

Přes všechny úspěchy Dior nenachází lásku. Jeho vztahy nemají dlouhého trvání. Dior chce milence, ale nachází jen přátele. Poslední jeho láskou je Jacques Benita, nadějný zpěvák z Maroka.

Na Diora dopadá únava. V říjnu 1957 si potřebuje nutně odpočinout a dopřát si ozdravnou kúru, než začne chystat novou kolekci. Má naději, že se mu podaří zhubnout, aby se líbil mladému Maročanovi. To už mu však dopřáno není.

„Píše se 27. říjen 1957. V hlavní lodi kostela Saint-Honoré d'Eylau v 16. pařížském obvodu stojí rakev s ostatky Christiana Diora. Vypadá monumentálně a utápí

⁵⁵ *The story of Dior: The New Look revolution* [online]. [2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.dior.com/couture/en_be/the-house-of-dior/the-story-of-dior/the-new-look-revolution>

⁵⁶ *Christian Dior* [online]. [2014-02-22]. Dostupné z: <<http://www.france.fr/mode-et-metiers-d-art/christian-dior>>

⁵⁷ DEMLOVÁ, N. *Christian Dior* [online] 2012 [2014-02-26]. Dostupné z: <<http://www.mdls.cz/clanek/2978-christian-dior>>

*se v záplavě omamně vonících bílých květin. Ohromné množství šípkových růží, karafiátů, kamélií, tuberóz a konvalinek s bílými zvonečky, rozkvetlých v tomto podzimním období jen pro tuto příležitost. V kostele, kde visí těžké černé závěsy, se shromáždilo na dva tisíce lidí. Z poloviny samá známá jména. Venku na ulici přešlapuje pětitisícový dav.*⁵⁸

Christian Dior umírá v 52 letech na vrcholu slávy. Po jeho smrti se dědicem domu Dior stává umělecký ředitel Marc Bohan a mladý Diorův asistent Yves Saint Laurent, který je ve firmě zaměstnán od roku 1955, nastupuje jako následník módního tvůrce Christiana Diora.

3.2.1 Módní dům Dior dnes

Od roku 1989 spadá firma Christian Dior pod francouzský koncern luxusního zboží LVMH (Louis Vuitton, Moët, Hennessy).

Christian Dior založil firmu s úmyslem zženštit dámskou módu po válečném období. Nyní však firma Dior vytváří módu i pro muže. V letech 2000-2007 měl zásadní vliv na pánskou kolekci její kreativní ředitel Hedi Slimane. Jeho pánské obleky byly velmi úzce střižené, to je prý i důvod, proč se Karl Lagerfeld rozhodl tak razantně zhubnout. Dámskou kolekci tvořil od roku 1996 britský návrhář John Galliano. „*Jeho první kolekce byly označovány za „božsky šílené“.* Svými rafinovanými šaty s ozdobami evokujícími secesi, róbymi zdobenými perím a modely inspirovanými africkou kulturou se Galliano vydal novými cestami, takže i typické zákaznice značky Dior musely změnit svůj postoj k některým věcem.“⁵⁹ V roce 2011 však otrásl módním domem Dior skandál, když hlavní návrhář John Galliano urážel veřejně židy a na pořízené videonahrávce schvaloval holocaust a chválil Hitlera. Okamžitě dostal výpověď. Od roku 2012 uvádí na trh dámskou módu návrhář belgického původu, Raf Simons, zatímco pro mužskou módu má zastoupení jeho kolega Kris Van Assche. Victoire de Castellane zastupuje ve společnosti místo designérky šperků. Výkonným ředitelem společnosti Dior je Sidney Toledano a mezi vlastníka většiny akcií se řadí Bernard Arnault. Firma má kolem 73150 zaměstnanců a ročně vydělá okolo 17,75 miliardy eur.⁶⁰

⁵⁸ POCHNAOVÁ, M.: *Christian Dior*. 1. vydání. Praha: Garamond, 2009, str. 333

⁵⁹ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřejojvice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 117

⁶⁰ JANSÁ, P. *Dior*. [online] [2014-02-20]. Dostupné z: <<http://www.invogue.cz/wiki/dior>>

3.3 Yves Saint Laurent

Kapitola o Yves Saint Laurentovi odhaluje kariéru nadaného umělce od počátku spolupráce s Diorem až po svůj vlastní salon s přítelem Pierrem Bergéem.

Francouzský návrhář narozený v Alžírsku roku 1936 zahájil svou kariéru v módním průmyslu už jako mladý chlapec, kdy začal pracovat pro Christiana Diora a po jeho smrti se stal jeho nástupcem. Se svou první kolekcí s názvem „Trapèze“ měl opravdový úspěch. Avšak jeho poslední kolekce předtím, než odešel od Diora, většinu jeho zákazníků odradila. Snažil se prosadit beatnickou generaci do módy. Salon tedy využil toho, když byl Laurent povolán do války. Moc dlouho se tam ovšem nezdržel, už od mala byl na chlapce velmi křehký a jemný. V návalu duševní nemoci byl prohlášen za neschopného vykonávat službu a byl tak propuštěn z armády.⁶¹

Roku 1962 si otevírá svůj vlastní salon se svým přítelem a zároveň milencem Pierrem Bergéem. První kolekce sklídí obrovský úspěch. Ke své kolekci *haute couture* přidává v roce 1966 také první kolekci *prêt-à-porter*, která se dodnes prodává pod názvem Rive Gauche (kvůli poloze na levém břehu Seiny). „*Modely YSL trvale ovlivnily vývoj módy. Návrhář vrací splývavými vzdušnými šaty ženám volnost pohybu, kterou jim vzal Diorův new look. Za nenapodobitelné je považováno Laurentovo řešení skladařů, které je uplatňováno především u orientálních modelů v jasných barvách. Jeho zalíbení v poetice „tisíce a jedné noci“ se promítá také do parfému Opium (1977).*“⁶² Kolekce podzim/zima 66 obsahovala smokingový kostým, střižený tak, aby v něm mohla jeho nositelka pohodlně cestovat. K vidění byl tento kostým například na americké herečce a zpěvačce Lize Minnelli nebo na Bianca Jagger, bývalé manželce Micka Jaggera z hudební skupiny Rolling Stones. „*Jedna verze této klasiky se od té doby objevuje v každé YSL kolekci od jeho nástupců: Alberta Elbaze, Toma Forda a Stefana Pilatiho.*“⁶³

Saint Laurent odhaluje své zalíbení v malířství a v uměleckých hnutích. Tento zájem nejvíce vyjadřuje ve svém proslulém modelu „Mondrian“ z roku 1965 (viz Příloha č. 5). Šaty jsou inspirovány obrazem od nizozemského malíře Pieta Mondriana. Nyní

⁶¹ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 192

⁶² JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 291

⁶³ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 192

jsou uloženy v Metropolitním muzeu umění v New Yorku. Yves Saint Laurent je prvním návrhářem, jehož dílo se dostalo do muzea.⁶⁴

V roce 1999 získává značku YSL firma Gucci. Yves Saint Laurent dál tvoří kolekci *haute couture*, ale kolekce *prêt-à-porter* převezme Tom Ford. Roku 2002 se Saint Laurent loučí s módní branží a končí tak tím i jeho oficiální členství v *haute couture*. Milánský návrhář Stefano Pilati je šéfem všech produktů od roku 2004. Díky konfekci, koženému zboží a obuvi dosahuje roku 2005 značka YSL celkového obrátu 162 milionů eur. Po celém světě má 60 vlastních obchodů prodávajících *haute couture*, pánskou módu, doplňky, šperky, parfémy a kožešiny.⁶⁵

V dokumentu, který o něm natočil jeho přítel Pierre Bergé v roce 2010 se Saint Laurent loučí se světem módy se slovy: „*Vždy jsem věřil, že móda neexistuje jen proto, aby ženy dělala krásnějšími, ale také proto, aby jim dodala odvalu a sebevědomí [...] Našel jsem se, a tak jsem pochopil, že na světě je nejdůležitější najít a poznat sám sebe. Proto se musím dnes rozloučit s touto profesí, jenž jsem tak miloval.*“⁶⁶

Mezi jeho nejbližší a důležité přátele v jeho životě patřila herečka Catherine Deneuve a jeho múzy Betty Catroux a Loulou de la Falaise. Výstřední Yves Saint Laurent si za doby své slávy prošel i závislostí na drogách a alkoholu. Na sklonku života se uzavíral před světem, nechtěl s nikým mluvit a trpěl depresemi. Jeho životní partner Pierre Bergé ho viděl za tu dobu šťastného jen dvakrát do roka, a to vždy po skončení představení nové kolekce.⁶⁷

Yves Saint Laurent umírá 1. června 2008 ve věku 71 let na rakovinu. Tento skromný módní návrhář povýšil módu *haute couture* na úroveň umění.

3.4 Jean-Paul Gaultier

„*Nejzajímavější jsou vždycky špatně oblečení lidé.*“

Jean-Paul Gaultier

Tímto mottem se Jean-Paul Gaultier řídí celou svou kariéru. Svými kreacemi boří tabu a patří k nejokázalejším a nejvýznamnějším návrhářům posledních třiceti let.

⁶⁴ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 291

⁶⁵ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 293

⁶⁶ THORETTON, P. *Yves Saint Laurent - L'amour Fou*. [televizní dokument] Francie: Les Films du Lendemain, Les Films de Pierre, 2010

⁶⁷ Tamtéž

Narodil se roku 1952 na předměstí Paříže. Nechodil do žádné módní školy, ale s předčasnou vyspělostí vzal věci do vlastních rukou. V pouhých třinácti letech navrhl kolekci pro svou matku a babičku, a jako teenager rozeslal své kresby návrhářům. Na Pierra Cardina jeho kresby zapůsobily tak, že ho zaměstnal jako svého asistenta již v sedmnácti letech.⁶⁸

Roku 1976 zakládá svou vlastní značku a ubírá se zcela novými cestami. Kombinuje vliv „módy ulice“ do avantgardy, je ovlivněn punkem a módní tvůrkyní Vivienne Westwood. Přináší tak do pařížské módy drzou modernost (odpovídající spíše londýnské nebo newyorské módě), která ho odlišuje od ostatních návrhářů. Zaměřuje a směšuje roli ženy a muže. Jeho pánská kolekce pro rok 1985 s sebou nese obrovský úspěch, když Gaultier představí pánské sukně a hluboké výstřihy pro muže. Dalším znakem, kterým se odděluje od ostatních módních tvůrců, dokazuje fakt, že kolekci *prêt-à-porter* předvádějí i modelky a modelové s nadváhou, vráskami či tetováním.⁶⁹ Gaultier to vysvětluje slovy: „*Nikdy mi moc nezáleželo na tom, jak vypadá módní ideál. Existuje mnoho různých druhů krásy a já se je snažím ukazovat.*“⁷⁰

Mezi Gaultierovy příznivce patřila i zpěvačka Madonna, která si od něj nechala v roce 1990 navrhnout kostýmy pro své turné s názvem *Blonde Ambition*. Nejznámějším kouskem z této kolekce je bezesporu korzet lososové barvy se špičatou podprsenkou. Vytvořil módu i pro další hvězdy světového showbyznysu, mezi něž patří např. Kylie Minogue nebo Lady Gaga.

Gaultierovy kostýmy se objevují i ve filmech. Do filmu *Kuchař, zloděj, jeho žena a její milenec* Petera Greenwaye vytvořil šaty, které mění barvu podle scény. Ve sci-fi filmu *Pátý Element* od režiséra Luca Bessona oblékl Millu Jovovich do futuristických šatů či bikin ve stylu „bandage“.⁷¹

V roce 2005 navrhuje pro francouzský záslilkový dům La Redoute námořnickou kolekci vycházející z jeho oblíbených pruhovaných košil. „*Jeho modely nosí i Björk, Carla Bruni nebo Catherine Deneuve. Slavné jsou také jeho řady parfémů v originálních*

⁶⁸ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 252

⁶⁹ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřeějovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 182

⁷⁰ *Jean Paul Gaultier*. [online] 2010-05-14 [cit. 2014-03-11] Dostupné z: <<http://www.worn.cz/encyklopedie/fashion-designer/Jean-Paul-Gaultier/>>

⁷¹ STEVENSON, N. *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011, str. 252

flakonech, z nichž například Classique pro ženy a Le male pro muže patří k nejprodávanějším parfémům vůbec.“⁷²

Gaultier býval také hlavním návrhářem luxusní značky Hermès. V období od 25. října 2013 do 23. února 2014 se konala v New Yorku první mezinárodní výstava věnována tomuto průlomovému francouzskému návrháři s originálním názvem *The Fashion World of Jean Paul Gaultier: From the Sidewalk to the Catwalk* (v překladu Módní svět Jean Paul Gaultiera: Z ulice na přehlídková mola). Gaultierovy znamenitě a detailně vyrobené oděvy se inspirovaly krásou a rozmanitostí kultur celého světa.⁷³

V lednu roku 2014 představil Gaultier svou novou kolekci *haute couture* jaro/léto 2014. Jednou z jeho modelek předvádějících něžnou motýlí kolekci pro tuto sezónu byla známá herečka, modelka, kostýmní návrhářka, burleskní tanečnice a zpěvačka Dita Von Teese. Zakončila přehlídku v překrásných modrých motýlích šatech. (viz Příloha č. 6)

Prezident YSL a Pařížského módního domu Pierre Bergé říká: „*Po Yves Saint Laurentovi je Jean-Paul Gaultier tím největším.*“⁷⁴

⁷² PROKOPIČOVÁ, J. *Jean Paul Gaultier*. [online] [2014-03-11] Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/provokater-gaultier-rekapituluje-do-rotterdamu-prijel-vlakem-p73-design.aspx?c=A130214_163037_in-bydleni_ter>

⁷³ *The Fashion World of Jean Paul Gaultier: From the Sidewalk to the Catwalk* [online] [2014-03-11] Dostupné z: <https://www.brooklynmuseum.org/exhibitions/jean_paul_gaultier/>

⁷⁴ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřeějovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 184

4 Současná situace

Haute couture si ve světě módy dnes stále drží pomyslné prvenství. Pohledem obyčejného člověka však může působit poněkud extravagantně. Móda zažívá převrat díky všudypřítomnému internetu a rozmachu obchodních domů. Stačí se ovšem ohlédnout zpátky do minulosti, kdy se módní přehlídky skládaly i z několika set modelů, ale v dnešní době jsou to jen desítky kusů. Dokazuje to i fakt, že z původně 106 domů *haute couture* je jich v současnosti jen kolem desítky.⁷⁵ Z předchozích kapitol zmíněných návrhářů se tam řadí tedy jen Chanel, Dior a Gaultier. Dnes musí být navíc docela těžké někoho šokovat, jako se to tolikrát povedlo výše zmíněným francouzským návrhářům, ale každý si nyní v módě může najít svůj styl.

Za zmínku stojí také napsat pár slov o návrhářích známých kabelek Louis Vuittonovi. Jeho jméno je spjato s luxusními kabelkami, z kterých by alespoň jedna neměla chybět v šatníku úspěšné a o módu se zajímající ženy. Luxusní dům byl založen roku 1854 stejnojmenným obchodníkem s koženou galanterií. Vuitton tu byl se svými kufry a zavazadly, když šlechta a zámožní lidé objevili možnost cestovat.⁷⁶ Samotná značka je zastoupená v 65 zemích po celém světě se svými 19 000 zaměstnanci. Od roku 1987 tvoří část koncernu LVMH.⁷⁷ Bývalého hlavního návrháře Marca Jacobse nahradil Nicolas Ghesquière, který představil 5. března 2014 svoji první kolekci pro tuto firmu.⁷⁸

Mezi české současné módní návrháře, kteří se nemohou pyšnit označením *haute couture*, ale přesto takovou módu vytváří, patří např. i Češka Blanka Matragi. Úspěšná kariéra módní návrhářky začala již v jejích studentských letech, kdy vyhrála v soutěži Mladý oděvní tvůrce v Liberci. Vymyslela štítky se svým vlastním logem, které používá dodnes. Zahájila spolupráci s obchodními domy a oděvními společnostmi a brzy začala tvořit kostýmy na zakázku. Provdala se za Libanonce, a když v roce 1980 odpromovala a získala titul akademická malířka, odjeli s manželem do Libanonu, kde žije v krátkých pauzách, kdy se vrací do Čech, dodnes. V roce 1982 si otevřela svůj salon „Blanka Haute

⁷⁵ DE JARCY, X. *Fraîches collections*. [online] 2011-03-05 [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.telerama.fr/monde/fraiches-collections,66312.php>>

⁷⁶ JONAS, S. *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřeějovice: Rebo Productions CZ, 2008. str. 210

⁷⁷ Louis Vuitton. [online] [2014-03-12] Dostupné z: <http://www.louisvuittoncareers.com/fra_FR/nous-connaître#pionnier-depuis-1854>

⁷⁸ Nicolas Ghesquière présente son premier défilé chez Louis Vuitton [online] 2014-03-05 [2014-03-12] Dostupné z: <http://www.lexpress.fr/styles/mode/defiles-fashion-week/defiles/nicolas-ghesquiere-presente-son-premier-defile-chez-louis-vuitton_1497445.html>

Couture“. Tvoří unikátní kolekce pro královské rody a manželky ropných magnátů. Pro firmy navrhuje exkluzivní kolekce a v Čechách se jí nikdo nevyrovná.⁷⁹

Určitě nesmíme opomenout mužského návrháře Josefa Klíra. Jeho módní kousky jsou výstřední, s nádechem svůdnosti a plné fantazie. Klír jde proti proudu. Vzorem pro něj byl Galliano a v Čechách mu tak i bylo přezdíváno „český Galliano“. Navrhnul svatební oblek pro fotbalistu Jana Kollera a šaty pro jeho ženu. Oblékal např. Daru Rolins nebo Lucii Bílou.⁸⁰

Do popředí se dostává také mladá sedmadvacetiletá módní návrhářka, která studuje na francouzské škole pro návrháře *École de la Chambre Syndicale de Couture Parisienne*, Petra Ptáčková. Módní tvůrkyně působí v Praze a v Paříži. Svůj styl nazývá „magický realismus“, což definuje její oblečení jako umění, jež se dá nosit. Skrz své oblečení nechává zákazníkům prostor pro vlastní kreativitu a představivost. Její oblečení ob stojí vůči předsudkům a neřadí se pod žádný konkrétní styl. Lidé, kteří nosí její oblečení, si uvědomují tu jedinečnost. Móda je pro Petru Ptáčkovou hra, většinu jejího oblečení si můžete přizpůsobit či změnit velikost podle sebe.⁸¹

4.1 Anketa o módě

V současné době existují čtyři hlavní města módy – Paříž, Londýn, New York a Milán. Které je to nejhlavnější? To měla za úkol zjistit následující anketa.

Autorka zjišťovala, jak se k módě staví široká veřejnost. Oslovila celkem 178 lidí s průměrným věkem 25 let. Většinu jejich respondentů tvořily ženy, aniž by to byl záměr. Je zřejmé, že móda zajímá v dnešní době především dámskou populaci. Překvapením bylo, že název *haute couture* téměř polovina respondentů alespoň trochu znala, i když se našli i tací, kteří prý tento pojem nikdy neslyšeli.

Pro začátek jsme se respondentů optali, zda by mohli jmenovat značku (i více), která se jim vybaví, když se řekne móda. Objevovali se známé značky jako je Lacoste, Dolce & Gabbana, Calvin Klein, Gucci, Tommy Hilfiger. I zde se již ovšem objevila jména návrhářů *haute couture* jako je Dior, Chanel, Versace nebo Armani. Na otázku,

⁷⁹ *Blanka Matragi Biografie*. [online] [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.blankamatragi.cz/blanka-matragi/blanka-matragi-1/biografie/>>

⁸⁰ *Seznamte se s tvorbou Josefa Klíra*. [online] 2006-12-11 [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.moda.cz/a/seznamte-se-s-tvorbou-josefa-klira--1393>>

⁸¹ *Petra Ptáčková*. [online] [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.petrptackova.com/index.php?id=about>>

co si představí pod pojmem *haute couture*, odpovídali respondenti buď, že vůbec nemají ponětí, nebo že se jedná o luxusní módu, oblečení šité na míru z drahých a kvalitních materiálů.

V případě zodpovězení otázky, kdo si myslí, že tvoří módu *haute couture*, byli naši respondenti sdílnější. Samozřejmě nejčastěji se objevovala jména jako je Chanel, Dior, Armani nebo Versace. Zmíněna byla ale i jména Yves Saint Laurent, Valentino, Pierre Balmain, často se objevovalo jméno hlavního návrháře Chanelu Karla Lagerfelda nebo české návrhářky Blanky Matragi.

Nejvíce však autorku práce zajímalo, jaké město zvolí respondenti jako hlavní město módy. U otázky „Které z uvedených měst je podle Vás hlavním městem módy?“ měli respondenti za úkol označit jedno z hlavních měst módy – Paříž, Londýn, New York nebo Milán. Není žádným tajemstvím, že Paříž vyhrála s obrovským náskokem za ostatními městy módy. Celkem 110 lidí hlasovalo pro Paříž, již na druhém místě se však objevil italský Milán se 40 hlasy. Třetí byl New York s počtem 18 a v jeho těsném závěsu na posledním místě s 10 hlasy, hlavní město Anglie, Londýn (viz Příloha č. 7).

Nezbývá nic jiného než souhlasit s našimi respondenty, jelikož Paříž je stále hlavním městem módy. Už kvůli tomu, že módní přehlídky v Paříži jsou vždy vyvrcholením týdnu módy.

5 Návrh na využití tématu při hodině francouzského jazyka

Téma *haute couture* můžeme při výuce představit v první řadě z historického hlediska, co se týče historie módy. Využijeme poznatky z kapitoly číslo jedna s názvem Historie módy ve Francii. Neobjedeme se bez důležitého seznamu francouzských slov, která nám pomohou se ve francouzské módě lépe orientovat.

Základní slova související s módou	
francouzsky	česky
accessoires, f	módní doplňky
androgynie, adj	androgynní, oboupohlavní, spojující mužské a ženské prvky
brocart, m	brokát
collection, f	módní kolekce
confection, f (prêt-à-porter)	konfekční oblečení, sériová výroba
corset, m	korzet, šněrovačka
defilé, m	závěrečné představení módní přehlídky
Haute Fourrure, f	vysoké kožešnické umění (např. značka Fendi)
chiffon, m	šifon
jacquard, m	žakár (druh vzoru pojmenovaný podle jeho vynálezce Josepha Jacquarda)
jersey, m	žerzej
satin, m	satén, atlas
soie, f	hedvábí
vêtement, m	oblečení
bonnet, m	čepice
chapeau, m	klobouk
chemise, f	košile
costume, m	kostým
écharpe, f	šála
foulard, m	šátek
gants, m	rukavice
jupe, f	sukně

manteau, m	kabát
pantalon, m	kalhoty
robe, f	šaty
short, m	kraťasy
sous-vêtement, m	spodní prádlo
culotte, f	kalhotky
chaussette, f	ponožky
slip, m	slipy
soutien-gorge, m	podprsenka
chaussures, f	boty
escarpins, m	lodičky
chaussures à talon, f	boty na podpatku
pantoufles, f	pantofle
sandales, f	sandále
tongs, f	žabky
verbes, m	slovesa
déshabiller	svlékat, svléct se
essayer	zkoušet (si šaty)
changer de robe	převléct si šaty
porter	nosit
s'habiller	oblékat se
vêtir	odívat, šatit

Při hodině studenty seznámíme s historií módy dle první kapitoly. Základní slovník pojmů nám pomůže při konverzaci se studenty. Slova označující oblečení a pojmy související s módou budou mít studenti za úkol se naučit do příští hodiny a jejich příprava bude zkontrolována testem. V praxi by se dalo téma využít při předmětu Konverzace francouzského jazyka nebo při vyučování o reáliích Francie. Dále by se dalo toto téma využít i při Dějinách umění, protože *haute couture* můžeme vnímat jako druh umění. Otázka ohledně módy *haute couture* se může objevit i v maturitních otázkách nebo přijímacích zkouškách na vysokou školu.

Závěr

Haute couture je pojem, který zavedl v druhé polovině 19. století anglický návrhář, působící ve Francii, Charles Frederick Worth. Jako první návrhář v historii si založil salon, kde módu *haute couture* prodával zámožným zákaznicím. Stal se hlavním „couturiérem“ francouzské císařovny Evženie. *Haute couture* v doslovném překladu znamená „vysoká krejčovina“ nebo „vysoké krejčovství“. Módní domy, které se mohou pyšnit označením *haute couture*, vymezuje *Chambre Syndicale de la Haute Couture* v Paříži. V dnešní době se pod tuto komoru řadí pouze několik desítek módních domů, než jak tomu bylo v minulosti. *Haute couture* označuje také tajný spolek zákaznic, jež mají tu možnost sedět na přehlídkách v první řadě a vybraný model si později zakoupit.

Vedle kolekce *haute couture* vzniká *prêt-à-porter*, neboli konfekční oblečení připravené ihned k nošení. Pro módní domy přestala být móda *haute couture* hlavním příjmem peněz. *Prêt-à-porter* kolekce je bližší obyčejnému člověku, který má zájem o luxusní oblečení známých módních značek.

Hlavními představiteli *haute couture* jsou bezesporu Coco Chanel a Christian Dior. Chanel přispěla módě svými „malými černými šaty“, kabelkou Chanel 2.55 a nesmrtelným parfémem Chanel n° 5. Christian Dior s módním stylem *New Look* dal znovu šanci vyniknout ženským křivkám v poválečném období. Dnes pokračuje v práci Gabrielle Chanel návrhář švédsko-německého původu Karl Lagerfeld. V domě Dior působí Belgičan, Raf Simons.

Původem alžírský návrhář Yves Saint Laurent spojuje *haute couture* s uměním prostřednictvím šatů „Mondrian“, inspirovaných obrazem od holandského malíře. Práce Francouze Jean-Paul Gaultiera dokazuje, že lidé touží po extravagantnosti.

V anketě o módě jsme zjistili, že Paříž je stále hlavním městem módy, i když soupeří s italským Milánem nebo slavným New Yorkem a Londýnem. I Česká republika se může pochlubit několika slavnými návrháři světového významu. Řadí se mezi ně Češka žijící v Libanonu, Blanka Matragi, vystudovaná akademická malířka, která přenáší umění do svých kolekcí *haute couture* i *prêt-à-porter*.

Poslední kapitola obsahuje praktickou část, která ověřuje teoretické poznatky, jež jsme se dozvěděli v první kapitole. Předkládá ukázkou francouzského slovníku pojmů k bližšímu porozumění francouzské módy.

Resumé

Ce travail propose une étude de la mode française dans sa forme la plus exclusive. L'auteur a choisi le thème *haute couture* pour comprendre ce que c'est exactement la *haute couture* et quelles sont les maisons qui font partie de cette désignation.

Le travail qui porte son titre *Francoúzká „haute couture“* est divisé en cinq chapitres. Les premiers quatre chapitres parlent de l'histoire de la mode en France et ils nous présentent le travail du point de vue théorique. On commence avec introduction au 17ème siècle parce que dans cette époque c'était Louis XIV., qui a régné en France. La France avait le grand succès sous son règne. Nous nous occupons de ce thème au premier chapitre.

Le deuxième chapitre propose un rapprochement d'une appellation *haute couture*. *Haute couture* c'est un terme français qui désigne le vêtement cousu sur mesure qui était fabriqué à Paris. Nous nous familiarisons avec *Le Club de la haute couture*. Ce *Club* comporte les femmes riches qui sont assises au premier rang et lesquelles peuvent acheter les robes de la *haute couture*. Nous nous expliquons la notion de la *Chambre Syndicale de la Haute Couture*. Cette *Chambre* contient les maisons qui portent la désignation *haute couture*. On peut nommer p. ex. Coco Chanel, Christian Dior ou Jean-Paul Gaultier. On éclaircit la différence parmi *prêt-à-porter* et *haute couture*.

Il faut individuellement mentionner les personnalités principales de la mode française. L'auteur en a choisi les quatre importantes pour elle. On parle de mademoiselle Coco Chanel et messieurs Christian Dior, Yves Saint Laurent et Jean-Paul Gaultier.

C'est important de dire quelque chose de la mode contemporaine. Nous présentons les couturiers qui sont aujourd'hui les plus connus. Il faut écrire quelques mots des couturiers tchèques. L'auteur nous montre une enquête qui traite de la *haute couture*. L'enquête a eu pour tâche de trouver ce que le terme *haute couture* signifie pour les personnes non initiées dans la problématique. Les résultats sont mentionnés à la fin du quatrième chapitre.

Le dernier chapitre du travail comporte la partie pratique qui vérifie les informations théoriques dans la classe française.

Bibliografie

JONAS, S.: *Móda v proměnách času*. Vydání první. Dobřejovice: Rebo Productions CZ, 2008. 295 s. ISBN 978-80-7234-857-2

KYBALOVÁ, L. HERBENOVÁ, O. LAMAROVÁ, M.: *Obrazová encyklopedie módy*. Artia, 1973. 623 s.

LIPOVETSKY, G. *Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech*. Prostor, 2002. 446 s. ISBN 80-7260-063-X

MACKENZIEOVÁ, M.: *...ismy: Jak chápat módu*. Slovart, 2010. 159 s. ISBN 978-80-7391-399-1

STEELE, V.: *Paris Fashion: A cultural history*. Oxford: Berg, 1998. 327 s. ISBN 978-18-5973-973-0

STEVENSON, N.: *Kronika módy*. 1. vydání. Praha: Fortuna Libri, 2011. 288 s. ISBN 978-80-7321-570-5

POCHNAOVÁ, M.: *Christian Dior*. 1. vydání. Praha: Garamond, 2009. 352 s. ISBN 978-80-7407-046-4

Použité elektronické zdroje

DE JARCY, X. *Fraîches collections*. [online] 2011-03-05 [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.telerama.fr/monde/fraiches-collections,66312.php>>

DEMLOVÁ, N. *Svět Haute Couture* [online]. 2010 [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <<http://www.mdls.cz/clanek/1128-svet-haute-couture>>

DEMLOVÁ, N. *Christian Dior* [online] 2012 [2014-02-26]. Dostupné z: <<http://www.mdls.cz/clanek/2978-christian-dior>>

JANSA, P. *Dior*. [online] [2014-02-20]. Dostupné z: <<http://www.invogue.cz/wiki/dior>>

KINMONTH, M. *The Secret World of Haute Couture* [televizní dokument]. UK: BBC, 2006.

PROKOPIČOVÁ, J. *Jean Paul Gaultier*. [online] [2014-03-11] Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/provokater-gaultier-rekapituluje-do-rotterdamu-prijel-vlakem-p73-/design.aspx?c=A130214_163037_ln-bydleni_ter>

THORETTON, P. *Yves Saint Laurent - L'amour Fou*. [televizní dokument] Francie: Les Films du Lendemain, Les Films de Pierre, 2010

Blanka Matragi Biografie. [online] [2014-03-12] Dostupné z:

<<http://www.blankamatragi.cz/blanka-matragi/blanka-matragi-1/biografie/>>

Coco Chanel vyprostila ženy z korzetů, zemřela osamocena. [online] 2011 [2014-03-04]

Dostupné z: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/112127-coco-chanel-vyprostila-zeny-z-korzetu-zemrela-osamocena/>>

Haute Couture. [online]. 2013 [cit. 2014-02-26]. Dostupné z:

<<http://www.academyofcoutureart.edu/industry/haute-couture/>>

History of iconic 2.55 Chanel bag. [online] 2010 [cit. 2014-03-04] Dostupné z:

<<http://www.millionlooks.com/accessories/history-of-iconic-2-55-chanel-bag/>>

Chanel: Les images du supermarché de Karl. [online] 2014 [2014-03-06] Dostupné z:

<<http://www.elle.fr/Mode/Les-news-mode/Autres-news/Exclu-Karl-fait-defiler-Chanel-dans-un-supermarche-2683598>>

Christian Dior [online]. [2014-02-22]. Dostupné z: <<http://www.france.fr/mode-et-metiers-d-art/christian-dior>>

Jean Paul Gaultier. [online] 2010-05-14 [cit. 2014-03-11] Dostupné z:

<<http://www.worn.cz/encyklopedie/fashion-designer/Jean-Paul-Gaultier/>>

La nouvelle liste des maisons de haute couture [online] 2013-01-11 [cit. 2014-03-25]

Dostupné z: <<http://www.challenges.fr/galleries-photos/luxe/20130110.CHA5018/la-nouvelle-liste-des-maisons-de-haute-couture.html>>

Louis XIV of France, Posing in Red-Heeled Shoes. [online]. [2014-02-26] Dostupné z:

<<http://www.forbes.com/pictures/mkm45fmhmg/louis-xiv-of-france-posing-in-red-heeled-shoes-2/>>

Louis Vuitton. [online] [2014-03-12] Dostupné z:

<http://www.louisvuittoncareers.com/fra_FR/nous-connaître#pionnier-depuis-1854>

La Fédération. Historique et constitution. [online]. 2014 [cit. 2012-02-12]. Dostupné z:

<<http://www.modeaparis.com/fr/la-federation/Historique>>

Móda v supermarketu. Lagerfeld předvedl novou kolekci Chanelu. [online] 2014 [cit. 2014-03-06] Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/legarfeld-predvedl-novou-kolekci-chanelu-v-kulisach-supermarketu-p99-/design.aspx?c=A140305_075457_In-bydleni_ele>

„Nedělám módu. Já jsem móda.“ Coco Chanel – II. část příběhu. [online] 2013 [cit. 2014-03-04] Dostupné z: <<http://www.xpose.cz/2013/08/07/nedelam-modu-ja-jsem-moda-coco-chanel-ii-cast-pribehu/>>

Nicolas Ghesquière présente son premier défilé chez Louis Vuitton. [online] 2014-03-05 [2014-03-12] Dostupné z: <http://www.lexpress.fr/styles/mode/defiles-fashion-week/defiles/nicolas-ghesquiere-presente-son-premier-defile-chez-louis-vuitton_1497445.html>

Petra Ptáčková. [online] [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.petrapackova.com/index.php?id=about>>

Seznamte se s tvorbou Josefa Klíra. [online] 2006-12-11 [2014-03-12] Dostupné z: <<http://www.moda.cz/a/seznamte-se-s-tvorbou-josefa-klira--1393>>

The story of Dior: The New Look revolution. [online]. [2014-02-12]. Dostupné z: <http://www.dior.com/couture/en_be/the-house-of-dior/the-story-of-dior/the-new-look-revolution>

The Fashion World of Jean Paul Gaultier: From the Sidewalk to the Catwalk. [online] [2014-03-11] Dostupné z: <https://www.brooklynmuseum.org/exhibitions/jean_paul_gaultier/>

Seznam použitých příloh

Příloha č. 1: Obraz Ludvíka XIV.

Příloha č. 2: Coco Chanel

Příloha č. 3: Móda v supermarketu Karla Lagerfelda

Příloha č. 4: Diorův *New Look*

Příloha č. 5: Šaty „Mondrian“ od Yves Saint Laurenta

Příloha č. 6: Přehlídka jaro/léto 2014 Jean-Paul Gaultiera

Příloha č. 7: Graf ankety o *haute couture*

Příloha č. 1: RIGAUD, H. *Louis XIV (1638 - 1715)* Vytvořeno roku 1701 [online].

[cit. 2014-02-26] Dostupné z:

<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5f/Louis_XIV_of_France.jpg>

Příloha č. 2: PECHÁČKOVÁ, M. *Coco Chanel* [online] [cit. 2014-03-04]

Dostupné z: <<http://instinkt.tyden.cz/fotoeditorial/coco-chanel/>>

Příloha č. 3: *Karl Lagerfeld* [online] 2014 [cit. 2014-03-06]

Dostupné z: < <http://www.elle.fr/Mode/Les-news-mode/Autres-news/Exclu-Karl-fait-defiler-Chanel-dans-un-supermarche-2683598>>

Příloha č. 4: BALKIN, S. *Christian Dior New Look*, 1947 [online]. Publikováno 1. 4. 1947

[cit. 2014-02-26]. Dostupné z:

<http://www.vogue.com/voguepedia/New_Look>.

Příloha č. 5: KNAPP, P. *Une robe Mondrian*, YSL 1965 [online]. Publikováno 7. 12. 2013

[cit. 2014-03-10]. Dostupné z:

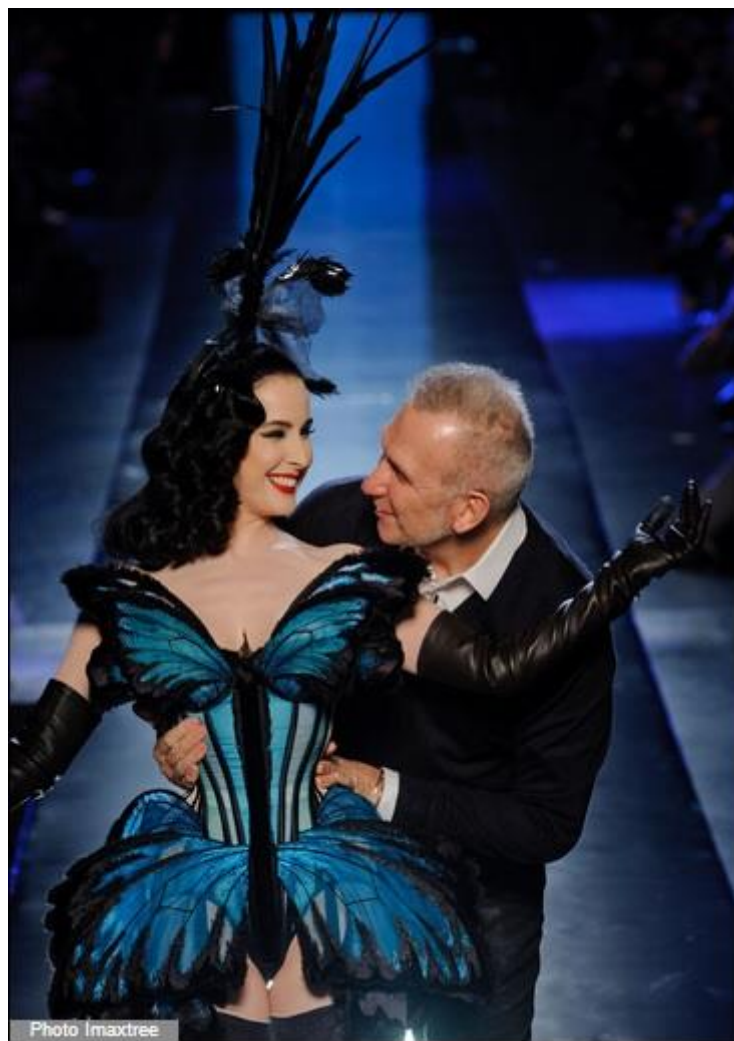
< <http://www.lemodalogue.fr/2013/12/culture/art/des-freres-sternberg-a-lart-cinetique-en-passant-par-la-datavisualisation/>>.

Příloha č. 6: *Défilé Jean Paul Gaultier, haute couture printemps-été 2014, Paris* [online] 2014 [cit. 2014-03-11]

Dostupné z:

<<http://madame.lefigaro.fr/style/defile-jean-paul-gaultier-haute-couture-printemps-ete-2014-220114-680560?page=46>>

Příloha č. 7: HORÁKOVÁ, L. *Anketa o haute couture.*

Které z uvedených měst je podle Vás hlavním městem módy?

